

УЖГОРОД

Днями у сесійній залі Ужгородської міської ради відбувся VI Форум місцевого самоврядування Закарпаття із вкрай важливою тематикою – «Посилення ефективності роботи громад в умовах воєнного стану».

Присутніх на зібранні привітали та побажали плідної роботи Ужгородський міський голова, голова Закарпатського регіонального відділення Асоціації міст України Богдан Андрій, секретар міської ради, голова Президії Палати секретарів рад Рад територіальних громад Закарпаття Арсен Мелкумян, народний депутат України Михайло Лаба, заступниця голови Закарпатської обласної ради Андріана Сушко, директор департаменту економічного та регіонального розвитку, торгівлі, залучення інвестицій, забезпечення виконання державних програм та контролю за їх виконанням Закарпатської ОВА Іван Завидняк, виконавчий директор Закарпатського РВ АМУ Олег Лукша.

Перед початком роботи міський голова Богдан Андрій оголосив хвилину мовчання за всіма загиблими від збройної агресії росії українцями – як військовими, так і цивільними.

«Перед органами місцевого самоврядування зараз багато викликів, які потребують оперативного вирішення. У перші дні збройної агресії росії проти України Ужгород прийняв кілька десятків тисяч наших співвітчизників – усіх зустріли, підтримали, допомогли. Закарпаття стало прихистком загалом для кількох сотень тисяч переселенців.

Велике навантаження лягло на територіальні громади, освітян, медиків, соціальних працівників. Вважаю, ми пройшли це випробування гідно. Укотре дякую кожному, хто долучився», – сказав, зокрема, Богдан Андрій.

Закінчення на стор. 7.

ПЕРЕД ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЗАРАЗ БАГАТО ВИКЛИКІВ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ОПЕРАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ

Відбувся VI Форум «Посилення ефективності роботи громад в умовах воєнного стану»

РЕЄСТРАЦІЯ ГРОМАДЯН ДЛЯ ОТРИМАННЯ «МУНІЦИПАЛЬНОЇ КАРТКИ УЖГОРОДЦЯ» – НА ЗАВЕРШАЛЬНІЙ СТАДІЇ

До уваги ужгородців, які користуються громадським транспортом міста і мають право на пільговий проїзд!

родської міської ради (площа Шандора Петефі, 24, корпус Б, каб. 11) за попереднім записом за номером телефону (0312) 42-81-40 у робочі дні (обідня перерва від 12:30 до 13:30).

Для внесення інформації до Реєстру подаються оригінали документів:

- заява за встановленою формою;
- документ, що посвідчує особу пільговика (паспорт або ID-картка), який має право на пільговий проїзд автомобільним транспортом на міських автобусних маршрутах загального користування в Ужгороді;
- документ, який підтверджує місце реєстрації заявника;
- документ, який підтверджує право на пільгу;
- ідентифікаційний номер платника згода;
- письмова згода пільговика на передачу відомостей про нього із Реєстру суб'єкту, який буде

уповноважено на виготовлення картки пільговика, що дає право на безоплатний проїзд автомобільним транспортом на міських автобусних маршрутах загального користування в Ужгороді.

Необхідно також врахувати, що:

- ужгородцям, які вже реєструвалися в департаменті соціальної політики Ужгородської міської ради на площі Шандора

Петефі, НЕ ПОТРІБНО ПОВТОРНО звертатися у міську раду та вносити дані;

– з метою уникнення скупчення прийом громадян проводиться виключно за попереднім записом;

– у випадку повітряної тривоги громадянам, черга яких минула, необхідно повторно записатись на внесення відомостей у реєстр.

Нагадуємо: тільки за наявності такої картки буде можливим пільговий проїзд у громадському транспорті Ужгорода. Видача карток розпочнеться у лютому 2023 року.

Звертаємося до ужгородців, які мають право на безкоштовний проїзд і ще не подали документи для оформлення картки, зробити це ближчим часом.

Щоб отримати «Муніципальну картку ужгородця», потрібно зареєструватися у Єдиному соціальному реєстрі громадян, які мають право на безоплатний пільговий проїзд у громадському транспорті Ужгорода і зареєстровані як члени територіальної громади Ужгорода.

Внести відомості до Реєстру можна через Центр надання адміністративних послуг Ужгородської міської ради (пл. Поштова, 3) за попереднім записом за номером телефону (0312) 42-80-28 у робочі дні від 10:00 до 16:00 (обідня перерва від 12:30 до 13:30), обравши дату та час прийому.

Крім того, відомості можна внести у департаменті соціальної політики Ужго-

НОВИЙ СУЧАСНИЙ МАМОГРАФ ПРИДБАЛИ В УЖГОРОДСЬКУ МІСЬКУ ПОЛІКЛІНІКУ

Обстеження на ньому – безкоштовні. Потрібно лише направлення від лікаря

Обстеження, що виявляє патологію молочної залози, зокрема й рак грудей навіть на початкових стадіях, зараз безкоштовно доступне для кожної мешканки Ужгорода та жінок-ВПО, які тут проживають.

Новий маммограф вартістю майже 8 млн грн, що закупили за кошти міського бюджету, вже працює в кабінеті маммографії в міській поліклініці. За електронним направленням лікаря УЗД молочних залоз та маммографія тут – безоплатні для пацієнток.

Відповідно до статистики, щороку в обласному центрі Закарпаття діагноз рак молочної залози встановлюють у 20-30 жінок. У 20% випадків – це запущені стадії, що не піддаються ефективному лікуванню. Медики наголошують: таких наслідків можна уникнути, якщо вчасно звернутися для обстеження, бо на ранніх стадіях діагностований рак грудей у здебільшого – виліковний.

Як працює нове обладнання, продемонстрували журналістам. Також роботу встановленого днями маммографа оглянули міський голова Ужгорода Богдан Андрій, секретар Ужгородської міської ради Арсен Мелкумян, начальник управління охорони здоров'я та цивільного захисту населення Ярослав Глагола, депутати Ужгородської міськради

Володимир Мильо, Віктор Качур, Юліана Бокоц.

Міський голова Богдан Андрій зазначив, що попри складний для країни час війни громадяни мають дбати про своє здоров'я, тож влада Ужгорода разом із

Секретар Ужгородської міськради Арсен Мелкумян наголосив, що місто й надалі за можливості виділятиме кошти на закупівлю необхідного обладнання, щоб мешканці й ті, хто знайшов тут прихисток через

Керівниця ужгородської міської поліклініки Мирослава Брецько додала, що перевагами нового устаткування, яким повнили матеріально-технічне забезпечення медзакладу, є висока роздільна здатність, низьке

ретгенопроменеве навантаження, менший час експозиції і більший кут огляду, також апарат є цифровим, тож не потребує плівки, як аналогові. Таке устаткування не тільки значно спрощує доступ жінок до вчасного виявлення будь-яких патологій молочних залоз, є абсолютно безпечним, а й відповідає вимогам інклюзивності, бо перевірити стан здоров'я тут можуть навіть пацієнтки на інвалідному візку.

Начальник управління охорони здоров'я та цивільного захисту населення міськради Ярослав Глагола додав, що кожна жінка після 40 років раз на рік повинна пройти ультразвукове дослідження молочних залоз, а в разі виявлення чи підозри на патологію варто пройти обстеження на маммографі, який більш чітко деталізує й діагностує цю патологію.

Щоб безкоштовно пройти обстеження на маммографі, потрібно направлення від сімейного лікаря або вузьких спеціалістів: онколога, мамолога, хірурга тощо.

депутатським корпусом працює над тим, щоб ужгородці могли отримувати якісні медичні послуги, а для цього приділяють значну увагу галузі охорони здоров'я та вивчають потреби усіх комунальних медичних закладів міста. Додав, що на цьоготижневому засіданні виконавчого комітету, наприклад, виділили кошти на закінчення капремонту кардіологічного відділення міської лікарні.

війну, отримували необхідну медичну допомогу.

Лікар-рентгенолог міської поліклініки Микола Пайкош розповів, що маммографічна установка GIOTTO IMAGE забезпечує всебічну діагностику захворювань молочних залоз, дозволяє виконувати поглиблене дослідження з використанням новітніх комп'ютерних технологій, продемонстрував, як апарат працює.

НАСТУПНОГО ТИЖНЯ – ПРЯМІ ТЕЛЕФОННІ ЛІНІЇ ЗВ'ЯЗКУ З МІСЬКОЮ ВЛАДОЮ

У **понеділок, 7 листопада**, відбудеться пряма телефонна лінія із **міським головою Богданом Андрійовим**; **8 листопада** – із **заступником міського голови Василем Пинзеником**; **9 листопада** можна буде поспілкуватися із **заступником міського голови Василем Гомонаєм**.

ЧАС ДІЇ прямих телефонних ліній – від 10:00 до 12:00. ПОПЕРЕДНІЙ ЗАПИС – за телефоном (0312) 42 80 31 (ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Після набору міського номеру і з'єднання з комутатором обов'язково слід увести ще три додаткові цифри короткого номеру – 109).

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!..

27 жовтня Ужгород попрощався зі ще одним загиблим захисником України – молодшим сержантом Олегом Пишним.

Олег Анатолійович Пишний народився 12 жовтня 1981 року у Світловодську. Відомий спортсмен, тренер із боксу Світловодської комплексної дитячо-юнацької спортивної школи №1, президент Світловодської міської федерації боксу.

Із перших днів війни добровольцем пішов на фронт і мужньо стояв на полі битви, захищаючи українську землю від російських окупантів.

Служив розвідником-кулеметником другого розвідувального відділення розвідувального взводу механізованого батальйону військової частини А0342.

Його життя обірвалося 24 жовтня – загинув під час виконання бойового завдання, отримавши тяжкі поранення.

Знайомі та друзі згадують полеглого захисника як вірного товариша, завжди готового прийти на допомогу, порядну, справедливу та добру людину, яка всім серцем вболівала за розвиток спорту і майбутнє України, була взірцем для молодого покоління.

Віддати шану полеглому воїну прийшли містяни, рідні та друзі Олега Пишного, представники влади – міський голова Богдан Андрій та секретар міської ради Арсен Мелкумян, начальник Ужгородської РВА Радіон Кіштулинець, військовослужбовці.

Чин похорону відбувся на набережній Незалежності біля монумента «Свіча пам'яті», після чого траурна процесія пройшла центром міста.

Поховали Героя на Пагорбі Слави поряд з іншими захисниками, які повернулися додому на щиті. У загиблого воїна залишилися дружина та син.

Вічна пам'ять Герою!

3 листопада після важкої тривалої хвороби на 51-му році життя відійшов у вічність депутат Ужгородської міської ради 6, 7 та 8 скликань, радник міського голови **Юрій Мандич**.

Юрій Васильович був активним громадським діячем, керівником ромської громадської організації «Об'єднано зусилля», працював над вирішенням проблемних питань ромів Ужгорода – освітніх, житлових, працевлаштування, їх інтеграції в суспільство.

Доклав багато зусиль для відродження та розвитку дворового футболу, залучення до нього дітей та молоді – спочатку у мікрорайоні Радванка, а згодом і в усьому місті.

Юрій Мандич був доброю та щирою людиною, хорошим колегою, люблячим чоловіком, батьком та дідусем.

Ужгородський міський голова Богдан Андрій, депутатський корпус, працівники виконавчого комітету Ужгородської міської ради висловлюють глибокі співчуття рідним та близьким Юрія Васильовича з приводу тяжкої втрати.

Світла пам'ять про Юрія Мандича завжди залишиться у серцях тих, хто його знав.

3 листопада 2022 року на 51-му році життя перестало битися серце нашого колеги – депутата Ужгородської міської ради **Юрія Мандича**.

Ужгородці тричі делегували Юрія Васильовичу представляти їхні інтереси у міській раді, він був депутатом 6, 7 та 8 скликань Ужгородської міської ради. Щиро вболівав за рідне місто, проблеми ромської громади.

Світлий спомин про Юрія Васильовича та його добрі справи завжди житиме в серцях рідних, колег, усіх, хто його знав та поважав.

Щирі співчуття рідним та близьким...

Секретар Ужгородської міської ради Арсен Мелкумян, депутати Ужгородської міської ради

ФОТОФАКТ

В ужгородському центрі гуманітарної допомоги «Совине гніздо» минулого тижня, як і зазвичай, видавали набори для вимушених переселенців, які знайшли прихисток і зареєстровані як ВПО в нашому місті.

Зокрема, в понеділок видавали гігієнічні набори, а для жінок – ще й креми для догляду за обличчям від НОК

України та олімпійської команди/NOC of Ukraine and the Olympic Team.

У день матері і дитини, який традиційно проводять у вівторок, можна було отримати необхідні речі для малят до 3 років, дитяче харчування, одяг, іграшки тощо. Волонтери сформували пакунки відповідно до індивідуальних потреб, з якими зверталися батьки.

У середу видавали спальну білизну, ковдри, подушки. У четвер за підтримки організації "Благодійний фонд "Постраждалі діти війни" – 100 продуктивних наборів для тих ВПО, які ще жодного разу не отримували в «Совиному гнізді» цей вид допомоги.

Гуманітарну допомогу надавали завдяки підтримці PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V.

За подальшими реєстраціями на отримання наборів, кожен вид яких видається одноразово, стежте на фб-сторінці та в телеграмі центру «Совине гніздо».

ДО УВАГИ УЖГОРОДЦІВ, які у жовтні безкоштовно прихистили переселенців!

Прийом заяв на отримання компенсації за житлово-комунальні послуги за жовтень від ужгородців, які безкоштовно розмістили внутрішньо переміщених осіб, проводиться в Ужгородській міськраді у кабінеті № 105. Подати заяви можна ще 7 листопада – від 09:00 до 17:00, обідня перерва від 12:30 до 13:30.

Про це інформує департамент міської інфраструктури Ужгородської міської ради.

При поданні заяви особа, яка розмістила внутрішньо переміщених осіб (ВПО), пред'являє:

документ, який посвідчує особу (паспорт, ідентифікаційний номер платника податків, біометричний паспорт (закордонний) у разі наявності);

документ, що підтверджує право власності або користування житловим приміщенням, або документ, що підтверджує повноваження представника власника;

копії ДОВІДОК про взяття на облік ВПО (без довідок заяви не приймаються), а також копії (паспортів, ідентифікаційних номерів платників податків, біометричних паспортів (закордонних) у разі наявності, свідоцтва про народження розміщених ВПО).

• • •

Департамент міської інфраструктури Ужгородської міської ради додатково повідомляє, що прийом заяв на ОТРИМАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ за житлово-комунальні послуги за жовтень від осіб, які безкоштовно розмістили ВПО, здійснюється відповідно до наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 25.04.2022 № 75 (у редакції наказу від 17.10.2022 року № 233) – ним затверджено перелік територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) станом на 10 жовтня 2022 року.

ЗВІТИ ПРО ВИКОНАННЯ МІСЬКИХ ЦІЛЮВИХ ПРОГРАМ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

заслухали на засіданні виконкому Ужгородської міськради

Примірний тристоронній договір про організацію та обслуговування автоматизованої системи обліку оплати проїзду в Ужгороді затвердили цієї середи на черговому засіданні виконкому міської ради. Це – черговий крок для повноцінного запуску електронного квитка. У документі чітко прописано права та обов'язки сторін.

Також рішенням, яке підтримали, зобов'язано укласти договори про організацію, функціонування та обслуговування автоматизованої системи обліку оплати проїзду в Ужгороді із товариством з обмеженою відповідальністю «КМС». Це товариство на конкурсних засадах визнано особою, уповноваженою здійснювати справляння плати за транспортні послуги у місті Ужгороді.

Затвердили на засіданні виконкому тариф на утримання підопічного у відділенні стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Ужгородської міської тер-центру. Згідно із документом, утримання підопічного в відділенні стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання за 1 ліжкодень із 1 грудня 2022 року становитиме 403,96 грн.

Утримання включає: постійне проживання з повним матеріальним забезпеченням: 4-разовим харчуванням, медичним обслуговуванням, наданням чистої білизни, одягу, взуття; забезпеченням санітарно-гігієнічних заходів, наданням комплексу соціально-оздоровчих заходів, організації дозвілля (спрямованих на підтримання життєдіяльності і соціальної активності підопічних).

Також на засіданні викон-

кому Ужгородської міської ради заслухали та взяли до відома звіти про виконання міських цільових програм за I півріччя 2022 року у сфері охорони здоров'я, а саме:

– Програми «Розвиток нефрологічної та гемодіалітичної служби на 2018-2022 роки»;

– Програми медичного забезпечення ветеранів, інвалідів Великої Вітчизняної війни та учасників бойових дій на 2018-2022 роки;

– Програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2018-2022 роки;

– Програми «Цукровий та нецукровий діабет на 2018-2022 роки»;

– Програми боротьби з онкологічними захворюваннями на 2018-2022 роки;

– Програми забезпечення мешканців м. Ужгород, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання, лікарськими засобами на 2021-2023 роки;

– Програми протиепідемічних заходів та боротьби з інфекційними хворобами у м. Ужгород на 2018-2022 роки;

– Програми забезпечення мешканців м. Ужгород імплантами для надання медичної допомоги хворим із ураженням органів опори та руху на 2018-2022 роки;

– Програми безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів у разі амбулаторного лікування пільгової категорії населення м. Ужгород на 2021-2023 роки;

– Програми «Розвиток паліативної та hospisної допомоги у м. Ужгород на 2019-2023 роки»;

– Програми забезпечення роботи медичних комісій при Ужгородському об'єднаному міському військовому комісаріаті на 2020-2023 роки;

– Програми фінансової підтримки закладів первинного, вторинного рівня медичної допомоги та їх розвиток у місті Ужгороді на 2020-2023 роки;

– Програми розвитку та удосконалення цивільного захисту у м. Ужгород на 2020-2024 роки;

– Програми створення та поповнення міського матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у місті Ужгород на 2022-2026 роки;

– Програми інформатизації діяльності Ужгородської міської ради та її виконавчих органів на 2020-2022 роки.

Крім того, товариству «МСМБУД» на засіданні виконкому дозволили розміщення інформаційних вказівників на розі вул. Цегольнянської – вул. Миколи Гоголя та на розі вул. Цегольнянська – вул. Підгірна.

Товариство повинно погодити схему розміщення інформаційного вказівника з Управлінням патрульної поліції в Закарпатській області Департаменту патрульної поліції, департаментом міської інфраструктури, управлінням містобудування та архітектури, а також отримати дозвіл на проведення робіт з порушення цілісності об'єктів благоустрою.

Балансоутримувачем встановлених двосторонніх несвітлових вказівників визначили ТОВ «МСМБУД».

Також на засіданні виконкому підтримали рішення про виділення 18 млн 550 тисяч гривень із резервного фонду бюджету Ужгородської міської територіальної громади у 2022 році.

Кошти потрібні для будівництва каналізаційної насосної станції на вулиці Запорізькій, реконструкцію водогону на вулиці Юрія Гагаріна, капітальний ремонт кардіологічного відділення центральної міської клінічної лікарні, будівництво мінікотелень до дитсадків №№8 та 26, шкіл №№6 та 7, а також капітальний ремонт будівлі під розміщення внутрішньо переміщених осіб тощо.

ОГОЛОШЕННЯ Відповідно до рішення Загальних зборів Органу самоорганізації населення будинкового комітету «Мрія» (Протокол № 1 від 26.09.2022 року) припиняє свою діяльність юридична особа Орган самоорганізації населення будинковий комітет «Мрія» шляхом ліквідації у добровільному порядку.

Найменування підприємства, що ліквідується: Орган самоорганізації населення будинковий комітет «Мрія» (код ЄДРПОУ 35952855), юридична адреса: 88015, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Декабристів, 41.

Претензії кредиторів до юридичної особи приймаються протягом тридцяти днів з дати публікації повідомлення про припинення діяльності юридичної особи шляхом ліквідації.

ПРАЦІВНИКІВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ І ДОРОЖНЬОГО ГОСПОДАРСТВА ВІДЗНАЧИЛИ

в Ужгородській міській раді

кордону зі Словаччиною та Угорщиною, а також до місць тимчасового проживання у громадах області. Таку допомогу надали понад 68 тисячам переселенців.

За сумлінну роботу в галузі автомобільного транспорту міста, високий професіоналізм грамотами Ужгородської міської ради відзначили:

- водіїв акціонерного товариства «Ужгородське автотранспортне підприємство 12107» – Богдана Кепича, Альберта Ступнічки, Віктора Савича, Олександра Морозова, Василя Товтина, Магамеда Гаджібекова та диспетчера цього товариства Любов Пецькович;

- працівників комунального підприємства «Ужгородський муніципальний транспорт» – водіїв Владислава Дідика, Степана Бангу та Віктора Стегуру, мийника-прибиральника рухомого складу Валентину Білей, логіста Андрія Швеця;

- водіїв товариства з обмеженою відповідальністю «ТРАНС УЖ Х» Івана Моняка, Юрія Лакоша та Василя Товтина, слюсаря з ремонту автомобілів цього товариства Івана Гаврилешка та фінансиста-касира Віталію Сільваші;

- механіка товариства з

обмеженою відповідальністю «Паннонія Авто-центр» Михайла Рушачка.

Грамотами Ужгородської міської ради також нагородили генерального директора товариства з обмеженою відповідальністю «Завод Електронмаш» Василя Пецуха та директора Львівського комунального автотранспортного підприємства № 1 Ореста Хамулу – за вагомий особистий внесок у розвиток громадського транспорту Ужгорода та співпрацю у сфері міських пасажирських перевезень між комунальними автотранспортними підприємствами Ужгорода та Львова.

Подяками Закарпатської обласної ради відзначили провідну бухгалтерку акціонерного товариства «Ужгородське автотранспортне підприємство 12107» Стефанію Райніш та водіїв цього товариства Бориса Сливканича і Йосипа Соханіча.

До професійного свята та за сумлінне виконання обов'язків в умовах воєнного стану, вагомий особистий внесок у розвиток автотранспортної галузі області Почесними грамотами Закарпатської обласної військової адміністрації нагородили начальника відділу транспорту Ужгородської міської ради Петра Бобика, заступника начальника відділу транспорту Юрія Драшкоці та колектив КП «Ужгородський муніципальний транспорт», яке очолює Віталій Готра.

В останню неділю жовтня в Україні традиційно відзначають професійне свято – День автомобіліста і дорожника.

Із професійним святом водіїв, перевізників, а також працівників відділу транспорту міської ради напередодні свята привітали Ужгородський міський голова Богдан Андрійович, виконувач повноважень голови Закарпатської обласної ради Андрій Шекета та заступник міського голови Василь Пинзеник.

Керівники міста та області відзначили відповідальність та високий професіоналізм представників галузі, наголосили на важливості їхньої роботи, особливо зараз, в умовах війни – незалежно від того, чи здійснюють вони перевезення з одного району міста в інший, чи доправляють гуманітарну допомогу, подякували за сумлінну щоденну працю, побажали здоров'я, добробуту в родинях, перемоги і миру.

У перші дні повномасштабної війни, коли десятки ти-

сяч українців, рятуючись від бомбардувань та обстрілів, приїжджали до Ужгорода, працівники міської ради зустрічали їх на залізничному вокзалі, водії

комунального підприємства «Ужгородський муніципальний транспорт» та приватні перевізники підвозили до «Совиноного гнізда», до пунктів перетину

«ТВОЯ КРОВ МОЖЕ ВОЮВАТИ. СТАНЬ ДОНОРОМ»

Закликаємо ужгородців долучитися до всеукраїнської кампанії

Національну кампанію на підтримку донорства започаткувало Міністерство охорони здоров'я України, яке закликає громадян здавати кров для військових та постраждалих цивільних.

В умовах воєнного стану потреба в донорах зросла – щодня потрібна кров для українських військових і для цивільних громадян, які страждають через обстріли росії. Запаси безпечної і якісної донорської крові допомагають не тільки рятувати життя наших захисників, а й проводити планові операції в тилу, приймати пологи, здійснювати трансплантації.

Наразі в базі «ДонорUA» зареєстровані 100 000 потенційних донорів, але, згідно з рекомендаціями ВООЗ, їх має бути втричі більше.

Як повідомляють у Закарпатській обласній станції переливання крові, зараз є потреба в крові всіх груп для хворих і поранених. Тут нагадують, що донором може бути кожен дієздатний українець віком від 18 років. Серед обов'язкових вимог: маса тіла не менше 50 кг і відсутність протипоказань до донорства (серцево-судинні захворювання, цукровий діабет, злоякісні захворювання тощо).

Адреса станції переливання крові в Ужгороді: вулиця Льва Толстого, 15. До донорства запрошують усіх небайдужих у зручний час від 9:00 до 14:00, з понеділка до п'ятниці.

СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЩОДО ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ У МІСТІ ТРИВАЄ

Нагадуємо ужгородцям, що опитування проводиться для отримання громадської думки і визначення ефективності поводження з відходами на території Ужгорода, зокрема якості послуги з поводження з твердими побутовими відходами, виявлення проблем та потреб жителів міста, для можливості удосконалення надання цієї послуги та визначення шляхів подальшого реформування системи поводження з відходами.

Дослідження проходить у межах реалізації проекту «Внесок у стале поводження з муніципальними відходами у м. Ужгород», що реалізовується за підтримки Федерального міністерства економічної співпраці та розвитку Німеччини. Опитування відбувається через заповнення анкети та має зайняти не більше 5 хвилин.

Дослідження проводиться у жовтні-листопаді 2022 року на умовах повної анонімності.

Посилання щодо опитування респондентів за допомогою електронної форми:

<https://forms.gle/vKGS5Jme4DBo1QM6>

Запрошуємо взяти участь в опитуванні.

МІСЬКРАДА УЖГОРОДА ПОВЕРТАЄ ЧЕРЕЗ СУД ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ,

виділену обслуговуючому кооперативу "Закарпаття – Донбас"

Ужгородська міська рада вимушена звернутися до суду, щоб повернути земельну ділянку на вул. Артилерійській, 6а, яку ще у 2016 році виділили ОК «ЖБК «Закарпаття – Донбас». За 6 років обслуговуючий кооператив навіть не розпочав будівництво житла для внутрішньо переміщених осіб – а саме з цією метою було передано будівлю котельні у користування та земельну ділянку в оренду.

У зв'язку із закінченням строку дії договору позики будівлю повернуто до комунальної власності 2 вересня 2022 року.

Земельна ділянка на вул. Артилерійській, 6а в оренді до 30 жовтня 2023 року, однак кооператив «ЖБК «Закарпаття – Донбас» звернувся із заявою про розірвання договору, її задовольнили – рішенням сесії Ужгородської міської ради 29 вересня 2022 року дію договору оренди припинили.

Департамент міської інфраструктури підготував проекти додаткової угоди про розірвання договору оренди та повернення її у комунальну власність, проте ОК «ЖБК «Закарпаття – Донбас» відмовляється підписувати угоду і повертати земельну ділянку. До речі, орендну плату за земельну ділянку обслуговуючий кооператив систематично не сплачував, на сьогоднішній заборгованість – 150 тис. грн.

Зараз, коли потреба у житлі для переселенців є дуже гострою, Ужгородська міська рада не може раціонально використати земельну ділянку, хоча є інвестор, який уже готовий за благодійні кошти будувати там соціальне житло.

«КРОС НАД УЖЕМ» ЗІБРАВ ТРИ СОТНІ СПОРТСМЕНІВ З УСІХ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ

У чемпіонат України з кросу в обласному центрі Закарпаття минулими вихідними взяли участь спортсмени різних вікових категорій з усіх областей, навіть із тимчасово окупованих територій. Попри похмуру погоду в Боздоському парку спортивна молодь натхненно демонструвала навички і результати численних тренувань.

Розпочали змагання 29 жовтня з Державного Гімну України, хвилиною мовчання вшанували полеглих захисників та всіх жертв російської агресії.

Ужгородський міський голова Богдан Андрій привітав учасників чемпіонату, відзначив важливий внесок спортсменів у нашу перемогу, побажав успішних стартів і високих результатів, а ще – приємного перебування в

Ужгороді. Також Богдана Євстафійович подякував усім організаторам змагань, а Збройним Силам України – за захист і можливість проведення такого чемпіонату.

Також учасників чемпіонату України привітали в.о. державного тренера штатної збірної команди України з легкої атлетики Олексій Сердюченко, начальник управління молоді та спорту департаменту освіти і науки, молоді та

спорту Закарпатської обласної державної адміністрації Олег Муртазін, віцепрезидент Федерації легкої атлетики в Закарпатській області Анатолій Коломоєць.

Крім того, під час офіційної частини посвідчення національного судді вручили судді із Закарпаття Тетяні Самчук.

Наступного дня, у неділю, за результатами змагань провели відбір спортсменів до збірної України, яка в грудні представлятиме нашу державу на чемпіонаті

Європи в Турині (Італія).

Сприяли проведенню змагань: Міністерство молоді та спорту України, Федерація легкої атлетики України, управління молоді та спорту департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської обласної державної адміністрації, Федерація легкої атлетики в Закарпатській області, управління в справах культури, молоді і спорту Ужгородської міської ради, адміністрація Боздоського парку.

Відомому ужгородському поетові Петрові Скунцю цього року виповнилося 80 років з дня народження, але помер Шевченківський лауреат задовго до ювілею – ще 15 років тому. З нагоди 80-річчя видатного земляка Закарпатський муздрамтеатр підготував літературно-театральний перфоманс «Один», прем'єра якого відбудеться у неділю, 6 листопада, о 18:00.

Режисером поетичного дійства став Василь Шершун, який підтримував з ювіляром творчі стосунки. В основу вистави лягли поезії Петра Скунця, написані в різні роки – від юнацьких і до останніх. Окремий наголос зроблено і на поемі «Розп'яття», яка в радянські часи потрапила під заборону.

У поетичній драмі задіяно до

ЦІЄЇ НЕДІЛІ ТВОРЧИСТЬ ПЕТРА СКУНЦЯ ВПЕРШЕ ОЖИВЕ на закарпатській театральній сцені

двох десятків акторів, переважно молодого і середнього покоління. Музичний матеріал добирав сам режисер, тож тут на глядача чекає широкий діапазон – від народних мелодій до Євгена Станковича. Будуть виконуватися під музику і поезії самого Петра Скунця. Вистава сповнена пластики і руху, як і попередня постановка «Танок блукаючого вогню» за творами Дмитра Кременя.

«Нова поетична вистава має інший дух, бо Скунець і Кремень – різні автори, хоча багато в чому схожі. – пояснює Василь Шершун. – Наше видовище ми назвали за найвідомішою Скунцевою книжкою під символічною назвою «Один». Через поезію хочемо повернути увагу до свого ближнього.

Людина приходить на цей світ одинокою і може залишитися самотньою до кінця своїх днів, якщо суспільство її не обігріє».

Пролунає у виставі й голос самого Петра Скунця, а також використовуватимуться його фото і портрети. На прем'єру запрошені рідні і близькі ужгородського поета, його колеги по перу.

У суботу, 5 листопада, о 18:00 на великій сцені – оновлена безсмертна українська комедія Марка Кропивницького «По ревізії».

У неділю, 6 листопада, о 12:00 дітлахи побачать музичну казку Василя Шершуна «Повелитель Чорного лісу», а о 18:00 – вищезгадану прем'єру поетичного перфомансу «Один» за творами Петра Скунця.

В УЖГОРОДІ ХУДОЖНИК ІЗ ХАРКОВА ПРЕЗЕНТУВАВ ВИСТАВКУ КАРТИН "ВОРОХТЯНСЬКЕ РІЗНОБАРВ'Я"

4 листопада в Закарпатській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Ф.Потушняка відбулося відкриття персональної виставки робіт «Ворохтянське різнобарв'я» митця з Харкова Сергія Грічанка.

Через вимушений переїзд з рідного Харкова до Львова свої роботи створив у Ворохті. Митець має багаторічний педагогічний досвід, активно працює з дітьми та популяризує їхню творчість. Сергій Грічанок, як викладач, особисто брав участь у фестивалях в Україні а також за кордоном.

Його учні – призери на конкурсах в Японії, Індії, Ізраїлі, Ірані, Ні-

мечині, Македонії, Чехії, Франції, Польщі, Португалії, Фінляндії, Угорщині, Китаї, Словенії, Словаччині, Сербії, Румунії, Болгарії, Литві, Туреччині, Греції. Учні Грічанка – переможці та стипендіати у програмі «Нові імена України» (Український Фонд Культури) в 11 сезонах.

Крім того, художник має досвід організації і кураторства майже 50 різних проектів по Україні та за кордоном. Зараз він – Голова журі міжнародного форуму «Естафета миру», яку започатковано на базі міжнародного конкурсу «Золотий мольберт», що кожного року проходив на початку літа у Львові.

Як методист, Сергій Грічанок ділиться власним досвідом на семінарах та конференціях різного рівню, працює як тренер для

фіналістів «Золотого мольберту», активно працює як митець (10 персональних виставок). Він має друковані статті у періодичних виданнях «Обдарована дитина» та «Український форум» (Київ), неодноразово у часопису «АРТ-КЛАС» (Львів). Зараз він проводить майстер класи та лекції для викладачів – слухачів Львівського інституту післядипломної освіти, а також для дітей та викладачів, учасників Естафети миру. Завдяки співпраці Сергія Грічанка з іноземними партнерами Міжнародний форум «Естафета миру» крокує світом: Чехія, Словаччина, Норвегія, Болгарія, Туреччина, Тайвань, Японія.

Незабаром: Польща, Угорщина, Литва, Італія, Ізраїль.

УЖГОРОДЕЦЬ – ПЕРЕМОЖЕЦЬ ШАШКОВОГО ТУРНІРУ

29 жовтня відбувся турнір з шашок, присвячений Збройним Силам України.

У змаганнях, які проходили у шахово-шашковому клубі спортивного комплексу «Юність», взяло участь 12 спортсменів. Серед учасників, окрім професійних шашкістів, були і любителі цієї гри, які уперше виступали у подібних турнірах. Треба відзначити, що поряд з досвідченими активною була молодь.

Наймолодший учасник змагань – 13-річний юнак з м. Мукачево Дмитро Мідяно у повній мірі продемонстрував свої якості: його дебют у серйозному товаристві можна вважати успішним.

Змагання проходили за коловою системою, контроль часу – 20 хвилин на партію обом учасникам.

Неабияка спортивна боротьба почалася від першого туру. Цікаві поєдинки, тактичні ідеї і непогані задуми рясніли майже у кожній партії фаворитів. Змістовну і яскраву гру показали ужгородські кмс Володимир Мигалець і кмс Йосип Ганич. Ситуація тривалий час була невизначеною, аж поки останній тур не вніс ясність.

Набравши 20 очок з 22 можливих загальну перемогу здобув ужгородський кмс Михайло Рішко. Лише на одне очко відстав Йосип Ганич (19 очок), який посів друге місце. Третє почесне місце виборов Георгій Плавайко (Мукачівський р-н) з результатом у 18 очок.

Переможці були нагороджені кубками, грамотами і медалями управління в справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради.

Початок на стор. 1.

Міський голова до-
дав, що найбіль-
ший виклик за-
раз – забезпечити
житлом переселенців, є кілька
програм, за якими міська рада
працює, щоб облаштувати при-
міщення для тимчасового при-
хистку наших громадян.

«Маємо бути готовими і до
проблем в енергетичній сфері,
адже 40% енергетичної системи
зруйновано, тож мусимо закли-
кати до свідомості мешканців
наших громад та просити їх
економно споживати електро-
енергію», відзначив міський
голова Ужгорода.

«Війна внесла великі ко-
рективи у нашу роботу і зараз
маємо всі об'єднатися, щоб
продовжувати бути надійним
тилом – як для наших військових,
так і для переселенців, які у нас
шукають прихисток», – підкрес-
лив секретар міської ради Арсен
Мелкумян. Він передав
учасникам форуму ві-
тання від депутатів Ужго-
родської міської ради та
запевнив у готовності
обмінятися досвідом,
який набули за ці місяці
війни.

Ініціаторами прове-
дення Форуму виступило
Закарпатське регіональ-
не відділення Асоціації
міст України, яке ще
восени минулого року
й ініціювало утворення
коаліційного об'єднання
– Ради територіальних
громад Закарпаття.

«Це нове об'єднання
посадовців базових ор-
ганів місцевого само-
врядування області –
загалом це 64 громади.

Ми створили його ще до війни, а
сьогодні ухвалили рішення про
його інституційне переформату-
вання. На Форумі громади мали
можливість обмінятися досвідом
та кращими практиками роботи,
усвідомити зміни в законодавчо-
нормативних актах та специфіку
тих норм, які діють виключно під
час війни. Ключовими словами
нині в Україні є консолідованість,
згуртованість і єдність. Ми повинні
об'єднувати зусилля громад
задля Перемоги. І важливо це
робити не тільки на загальнодерж-
авному чи регіональному рівні,
а на місцевому, там, де прожи-
вають і працюють мешканці та
вимушено переміщені особи
з інших, фронтних територій»,
– наголосив координатор Се-
кретаріату «Ради територіальних
громад Закарпаття», виконавчий
директор Закарпатського РВ
Асоціації міст України Олег Лукша.

Робота Форуму відбувала-
ся в рамках 4-ох дискусійних
панелей. Актуальна для умов
воєнного стану тематика дискус-
сій і обговорень була визначена
організаторами Форуму заздале-
гідь через анкетування голів та
секретарів рад територіальних
громад Закарпаття.

Перша дискусійна панель
стосувалася бюджетного розвитку
громад в умовах війни, а також
питань релокації бізнесу на
територіях громад. Спікерами
виступили народний депутат
України Михайло Лаба, директор
департаменту економічного та
регіонального розвитку, торгівлі,
залучення інвестицій, забез-
печення виконання державних
програм та контролю за їх ви-
конанням Закарпатської ОВА Іван
Завидняк, консультант з бюджет-
них питань АМУ Юлія Траньо-
вич. Із запрошеною гостьовою
презентацією також виступила

Наталія Бойко – виконавчий
директор Луганського РВ АМУ,
яка виклала нинішнє бачення
Мінрегіону та власні коментарі
щодо роботи громад, які пере-
бувають у різних умовах щодо
територій бойових дій.

На другій дискусійній панелі
йшла мова про стратегічне, про-
сторове і земельне планування
під час війни, а також про участь
громад різних регіонів у Плані
відновлення України. Спікера-
ми панелі виступили: Микола
Пігуляк – начальник управління
архітектури та містобудування
Закарпатської ОВА, Олег Лукша
– виконавчий директор Закар-
патського РВ АМУ та Роман Ба-
лабанік – директор ПП «Кайлас

ПЕРЕД ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЗАРАЗ БАГАТО ВИКЛИКІВ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ОПЕРАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ

Відбувся VI Форум «Посилення ефективності роботи громад в умовах воєнного стану»

у громадах в умовах воєнного
стану, особливо враховуючи
швидку релокацію підприємств
на Закарпаття. В рамках роботи
панелі було заслухано фахові
виступи і презентації провідного
експерта ГО «Екосфера» Оксани
Станкевич-Волосянчук, прези-

У межах четвертої дискусій-
ної панелі обговорили питання
допомоги громад і волонтерів
Закарпаття фронтним, опорним
і деокупованим регіонам Украї-
ни та вимушено переміщеним
особам. Проаналізували також
розвиток транскордонного спів-

про забезпечення транскор-
донної логістики гуманітарних
вантажів, що надсилались із
різних країн і зарубіжних орга-
нізацій, але й волонтерський
проект створення і демонстрації
в різних містах прикордонних із
Закарпаттям регіонів Словаччи-
ни, Румунії, Угорщини і Польщі
найбільшої за межами країни
виставки про війну «Нескорена
Україна – 2022: Розповідь про
національний спротив, підтри-
маний світом» (керівник оргко-
мітету виставки – Олег Лукша).

Загалом VI Форум місцевого
самоврядування Закарпаття
(відлік ведеться від початку
децентралізаційної реформи у
2014 р.) продемонстрував, що
упродовж минулих місяців ві-
йни активне і цілеспрямоване
об'єднання зусиль територі-
альних громад, їх асоціацій та
організації громадянського
суспільства спроможне давати
високі результати, досвід щодо
отримання яких доцільно по-
ширювати.

Разом із запрошенням у
якості модератора і спікерів

4-ох дискусійних пане-
лей експертів і фахівців
у сферах дієздатного та
спроможного місцевого
самоврядування, місце-
вого та регіонального роз-
витку і транскордонного
співробітництва, Форум
справдив очікування його
учасників щодо збагачен-
ня актуальною і корисною
для роботи громад і рад
Закарпаття інформацією
і кращими практиками в
умовах воєнного стану.
А також щодо реаліза-
ції чинних і підготовки
проектів нових грантових
програм транскордонного
співробітництва задля
розвитку громад України у
відбудовний період, адже
переможного фронту не
буває без міцного тилу.
Напряцювання проєктів
резолуцій і звернень до
органів державної виконавчої
влади різних рівнів щодо невід-
кладного вирішення накопиче-
них проблем у життєдіяльності
територіальних громад Закарпаття
учасники Форуму запланували
завершити упродовж тижня.

Форум відбувся як за безпо-
середньої активної участі місь-
ких, селищних і сільських голів
та секретарів рад та керівників
громадських організацій, так і
онлайн. Навіть півторагодинна,
спричинена повітряною триво-
гою перерва у проведенні Форуму,
коли його учасники змушені
були покинути зал і перейти в
укриття, не змогла вплинути на
його успішне продовження і
завершення. Попереду у терито-
ріальних громадах багато роботи.
Чим успішнішою й ефективні-
шою вона буде, тим спроможні-
шими ми будемо в оновленні і
відбудові нашої країни.

Закарпатське РВ АМУ

– К» (Львів), яка спеціалізується
на діджиталізації просторового
планування. З емоційною пре-
зентацією про життя Крама-
торська до і після початку війни
виступила заступниця Краматор-
ського міського голови Тетяна
Савченко.

дента Міжнародної асоціації ін-
ституцій регіонального розвитку
Наталії Носа-Пилипенко, енерго-
аудитора ТОВ «Адамсон» (Івано-
Франківськ) Миколи Сташка та
експерта з енергоменеджменту
цього ж підприємства Володими-
ра Смолія, а також виконавчого

Пилипенко – президент МАІРР.

У виступах спікерів цієї пане-
лі було охоплено питання актив-
ного і фахового супроводження
зусиль Міжнародної організації
з міграції ООН, які націлювались
упродовж весни-літа 2022 р. на
реальну допомогу громадам і
ВПО, що їх прихистили на
Закарпатті (БФ «Едельвейс» і За-
карпатське РВ АМУ).

Учасників Форуму ознайомили та-
кож із результатами реальних ініціатив-
них волонтерських і
транскордонних проє-
ктів на Закарпатті, які упродовж
останніх 7 місяців здійснювали
саме громадські об'єднання
області, Закарпатське РВ АМУ й
Агенція регіонального розвитку
Закарпатської області, Ротарі
клуб Ужгород.

Зокрема, йшлося не тільки

**Загалом VI Форум місцевого самоврядування Закарпаття проде-
монстрував, що упродовж минулих місяців війни активне і цілеспрямоване об'єднання зусиль територіальних громад, їх асоціацій та організацій громадянського суспільства спроможне давати високі результати, досвід щодо отримання яких доцільно поширювати.**

Третя дискусійна панель
стосувалася сталого енергетич-
ного розвитку й енергетичної
безпеки громад та викликів
опалювального сезону 2022-
2023 рр. Також не минули і
питання збереження довкілля та
вирішення екологічних проблем

директора місцевої асоціації
ОМС «Закарпаття – за чисте до-
вкілля» Володимира Сурана,
який проаналізував проєктну
діяльність та стан реалізації
проєктів будівництва очисних споруд
та комплексу з переробки ТПВ
на сільських територіях області.

Гора Кальварія в Ужгороді відома тим, що на ній розташований один із найдавніших цвинтарів міста. Заснований він був, за припущенням краєзнавиці Людмили Сахарової, у середині чи в кінці XVIII століття, на його території поховані безліч відомих людей, котрі творили історію міста. На жаль, історія некрополя поки що докладно не вивчена і не описана, адже архіви цвинтаря не збереглися – за одним даними, згоріли у 1950-х роках, за іншими, зникли невідомо коли. Відкрию вам секрет: група поважних авторів у ці дні якраз працює над книжкою про Кальварію, тож незабаром ми зможемо більше дізнатися про історію кладовища та відомих людей, які там поховані. Поки ж чекаємо на цю працю, розкажу вам про одне поховання, яке ранило душу щоразу, як доводиться бувати на Кальварії – родинний склеп Теленді.

Про склеп родини Теленді місцеві журналісти та краєзнавці писали й знімали сюжети не раз – надто вже загадковим є цей об'єкт, понівечений часом і людьми. Якщо ви блукали колись римо-католицькою частиною кладовища (варто знати, що здавна воно було розділене: праворуч від дороги ховали римо-католиків, ліворуч – реформатів, на вершечку гори біля нинішнього ритуального будинку – греко-католиків і православних), то бачили у задній його частині закинутий склеп. Нині його вигляд справляє вкрай гнітюче враження: дверей і вікон немає, купол завалився, штукатурка обсіпалася. Всередині панує суцільний безлад, спричинений вандалами. Гадаю, ужгородці не раз задавалися питаннями, чому цей красивий (навіть у такому вигляді) склеп – такий занедбаний і хто там був похований? Нині спробую відповісти вам на це питання.

Почну з того, що поштовою до написання цієї статті стали знайдені у фондах Державного архіву Закарпатської області документи: прохання вдови Онтола Теленді про дозвіл на побудову фамільного склепу на Кальварії та додані креслення майбутнього об'єкта будівництва. «Шановна міська радо! На унґварському цвинтарі Кальварія, на окресленій вже роками раніше ділянці, я маю намір побудувати сімейний склеп, на який надаю проєкт відповідно до міського правила §2. Прошу шановну міську раду дати мені дозвіл якнайскоріше, оскільки будівництво хочу розпочати ще цього року», – писала у зверненні до ради міста «будинко-і землевласниця», вдова Онтола Теленді 6 липня 1895 року.

Чому вона так поспішала розпочати будівництво склепу? Бо хотіла встигнути закінчити спорудження до 3-ї річниці смерті свого чоловіка – аптекаря Онтола (Антала) Теленді. На той час на Кальварії була похована уже вся сім'я цієї бідоласної жінки: чоловік, син та донька. Саме над їхніми похованнями вдова хотіла звести красивий склеп – мабуть, аби увічнити пам'ять про родину, гілка якої після її смерті мала назавжди обірватися. Саме це ми зараз і спостерігаємо: родина зникла, пам'ять про неї стирається, склеп над похованнями дедалі швидше руйнується.

А між тим колись дворянська сім'я Теленді була в нашому місті дуже відомою, хоча, на жаль, багато інформації про неї мені знайти не вдалося. Деякі дослідники цієї теми вважають, що Онтол Теленді був сином головного лікаря комітату Берег Лойоша Теленді, котрий помер у 1867 році

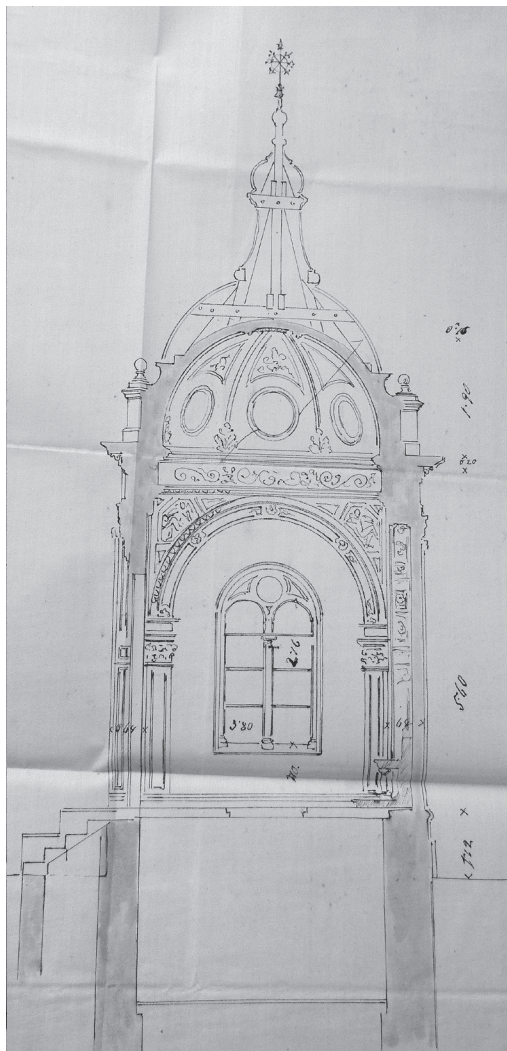
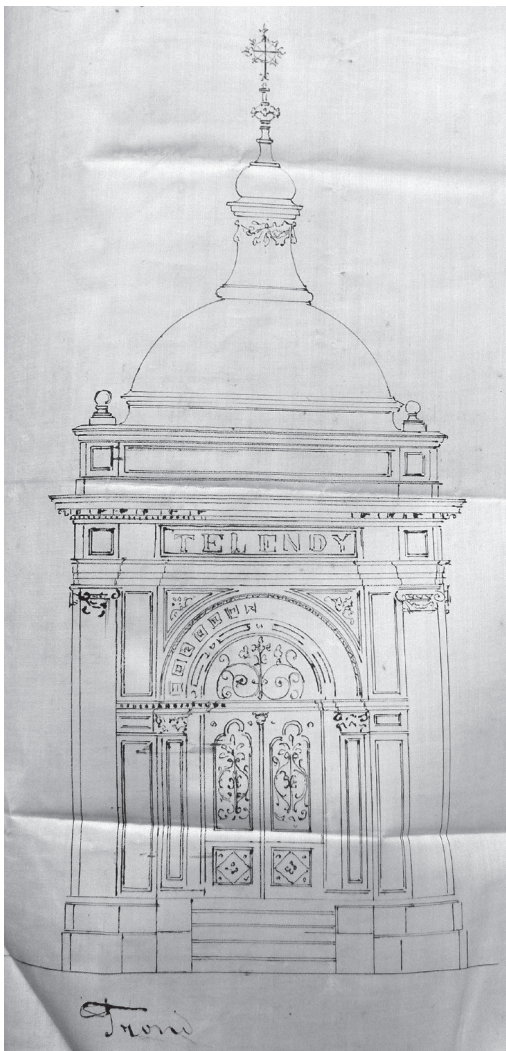
в селі Нодьберег (нині – Великі Береги). Я не знайшла цьому підтвердження, однак таке припущення є цілком можливим і по часу, і по тому, що Онтол Теленді мав стосунок до Нодьберегі, оскільки перед його прізвищем додавалося дворянська позначка «nagyberegí». Дивно, але у письмових джерелах, серед доволі добре описаних угорських немеських (немеських, тобто дворянських) родин, немає згадки про нодьберезьких Теленді, тож невідомо, коли вони отримали немешство і якою є історія їхнього роду.

Про Онтола Теленді (угорською – Telendy Antal) достеменно відомо те, що він у 1868 році вже працював в Унґварі лікарем та аптекарем (його ім'я згадує зокрема аптекарський тижневик «Gyógyszerészi Hetilap»). Де була його аптека, з'ясувати точно не вдалося, оскільки продав він її ще у 1879 році. Разом із ліцензією її придбав аптекар з Кошши (Кошице) Мігай Франкел. Можливо, цей крок у житті Онтола Теленді був якимось пов'язаний із подією, що трапилося роком раніше, у 1878-му. Місцеві газети писали, що влітку того року в сім'ї Теленді сталося страшне горе – помер єдиний син подружжя Золтан, що навчався на той час у другому класі

його прізвища стоїть позначка «хворів». Хтозна, можливо, аптека потрібна була родині, аби мати безперешкодний доступ до ліків, які підтримували життя хворої дитини (повторюся, це – лише припущення).

В Онтола Теленді та його дружини Марії Ласлоффі (Lászlóffy Mária) була ще одна дитина – донька Юлія (Юлішка). Вона вийшла заміж за помічного суддю Гейзу Сабо й переїхала до нього в Епер'еш (Пряшів). Юлії було всього 18-ть, коли 24 грудня 1883 року вона народила сина (при хрещенні він отримав одразу чотири імені: Імре, Гейза, Онтол, Еде). Пологи, ймовірно, були важкими й дали ускладнення, бо не минуло й кількох тижнів, як Юлія померла. Це стало повторним страшним ударом для подружжя Телен-

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: СКЛЕП РОДИНИ ТЕЛЕНДІ

**Проєкт склепу Теленді
(фонди Державного архіву Закарпатської області)**

унґварської гімназії. У щорічнику гімназії ця подія теж згадується, причому хворіти хлопчик мав довго, оскільки у річному звіті за попередній рік (тобто коли він навчався у першому класі гімназії) замість оцінок навпроти

ді, яке ще не оговталось від втрати сина.

Онтол та Марія залишилися в Унґварі самі. Вони мали в центрі міста, на жвавій Велико-мостовій вулиці, гарний великий будинок (нині ви можете його по-

бачити на Корзо, 13 – колись там працював де-густаційний зал «Променисте», зараз у підвалі діє ресторан «Вертеп»), нижні поверхи якого здавали в оренду під магазини; мали виноградник над вулицею Собранецькою зі ще одним будинком (з 2-ма кімнатами, кухнею, коморою, підвалом і великою верандою); мали землі та багато грошей, однак не мали головного – дітей, котрим могли усе це залишити. У ті роки Марія повністю присвятила себе благодійності, була головою жіночого товариства, яке робило багато добрих справ. У 1884-му, у рік смерті своєї доньки, Теленді, як меценати і члени римо-католицької громади міста, частково профінансували роботи з розпису інтер'єру римо-католицької церкви св. Юрія (св. Георгія) після її перебудови. А Онтол Теленді доклав багато зусиль для відновлення пошкоджених філоксерою унґварських виноградників – на своїй ділянці одним із перших по-

чав щепити виноград на американську лозу, експериментував і добився гарних результатів, ділячись своїм досвідом в угорських газетах. Про рівень статків цієї родини може сказати той факт, що у 1891 році вони були 26-ми у списку найбільших платників податків комітату Унґ. Це автоматично робило Онтола Теленді вірилістом, тобто депутатом комітату та міста.

Аж ось 25 вересня 1893 року 65-річний Онтол Теленді помирає від інсульту, що розбив його за кілька днів до цього. Його згорьована дружина залишається у своєму великому будинку геть одинокою – й саме у цей період бере на виховання 15-річну дівчину Морішку Легоцькі (Легоцьку). Морішка була родом із села під Ниредьгазою, можливо, не мала батьків або батьки її були дуже бідними. Віддавати дітей на виховання багатшим бездітним родичам у ті часи було практикою непоодинокую – так десь воно сталося й у випадку Морішки.

Але давайте повернемося ще до теми фамільного склепу, який Марія Теленді вирішила побудувати через два роки по смерті свого чоловіка. На жаль, на кресленнях, представлених удовою міській раді, не значиться, хто був архітектором цієї споруди. Дозвіл на будівництво вдова Теленді отримала, та варто зазначити, що зробили це, вочевидь «заднім» числом. Бо інакше як пояснити те, що 6 липня 1895 року вона звернулася до міської ради за дозволом, а вже 12 липня місцева газета «UNG» писала про те, що на Кальварії триває будівництво, стіни й купол каплиці, мовляв, уже готові?

*Закінчення
на наступній стор.*

Нещодавно у газеті «Ужгород» було опубліковано пропозиції про перейменування вулиць обласного центру. Вулицю Грибоєдова пропонують перейменувати на Академіка Миколи Амосова або Володимира Панаїта. Однак на засіданні комісії міської ради у вересні, голова Обласної ради ветеранів та інвалідів І. М. Гулянич та голова тієї ж міської організації А. І. Дурунда запропонували назвати цю вулицю іменем Василя Миколайовича Рішка. Ця пропозиція була підтримана проф. М. В. Рішком та автором цих рядків. Заперечень та зауважень у членів комісії не було.

Хочу поділитись з громадськістю міста Ужгород своїми міркуваннями. Я особисто знав усіх трьох претендентів. Як керівник Обласної аптечної служби, член президії Центрального комітету профспілки медичних працівників України, неодноразово зустрічався на нарадах, з'їздах, колегіях Міністерства охорони здоров'я України з академіком Миколою Амосовим. Так, це величина державного та світового масштабу. Його пам'ять увіковічена у назві проспекту Амосова в Києві та його іменем названий інститут.

ПРО ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ ВУЛИЦІ ГРИБОЄДОВА В ОБЛАСНОМУ ЦЕНТРІ. ВЛАСНА ДУМКА

Хочу відмітити, що Володимир Панаїт був хорошим керівником пологового будинку, кваліфікованим професіоналом та інтелігентною людиною.
В. М. Рішко, уродженець села Дра-

Саме завдяки В. М. Рішку, його зусиллям, умінню працювати з керівництвом Міністерства охорони здоров'я, області, міст та районів, було побудовано низку медичних закладів.

при його активній участі.

Також за його сприянням в м. Ужгороді побудовано: обласний кардіологічний диспансер, поліклініку в промисловій зоні та обласний наркологічний диспансер.

Після виходу на пенсію Василь Миколайович брав активну участь у громадському житті області. Довгі роки очолював комісію по охороні здоров'я Обласної ради ветеранів та інвалідів.

В. М. Рішко був взірцевим сім'янином, разом з дружиною Оленою Василівною, з якою прожили в шлюбі 69 років, виховали двох прекрасних синів, обидва є професорами, докторами медичних наук. Василь Миколайович двічі успішно виконував професійні урядові завдання за кордоном, йому присвоєно звання «Заслужений лікар України», «Відмінник охорони здоров'я», він нагороджений орденами: «Октябрьской Революции», «Трудового красного знамени», «Знак почета» та багатьма медалями.

Андрій СЯТИНЯ, кавалер ордена «Знак Почёта», экс-член Центрального Комітету профспілки медичних працівників України, керівник аптечної служби області з 25-ти річним стажем, двічі обраний депутатом Ужгородської міської ради, в тім числі першого демократичного скликання

гово, що на Хустщині, був визначною особистістю в історії розвитку охорони здоров'я краю. Його професійний шлях був непростим. Він подолав усі можливі щабелі кар'єрного зростання - від рядового хірурга до керівника охорони здоров'я Закарпаття, яку очолював більше 20-ти років. Хочу наголосити, що за час його керівництва охорона здоров'я краю була однією із кращих в Україні.

Тільки на вулиці, яку пропоную назвати в його честь, при його сприянні та активній участі побудовані: міська лікарня, пологовий будинок, обласна інфекційна лікарня та міська поліклініка.

На моє глибоке переконання, було б доцільно перейменувати вулицю Грибоєдова на вулицю Рішка, де й на сьогодні жителі обласного центру отримують медичну допомогу в закладах, які побудовані

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: СКЛЕП РОДИНИ ТЕЛЕНДІ

Початок на попередній стор.

Варто зазначити, що ця газетна замітка взагалі була доволі критичною. «Всі ми знаємо про ласку вдови, та від того ще

смерті Онтола Теленді, освятив її священник Карой Гегелайн. Капицею цей склеп, вочевидь, називали у газетах через те, що всередині вона мала невеличкий вівтар, наявність якого означала, що там можна про-

на донька Морішка Козановіч стала спадкоємицею майна родини Теленді. Частина коштів за заповітом була передана на благодійність, зокрема досить солідні на той час 2000 крон Марія Теленді заповіла в якості

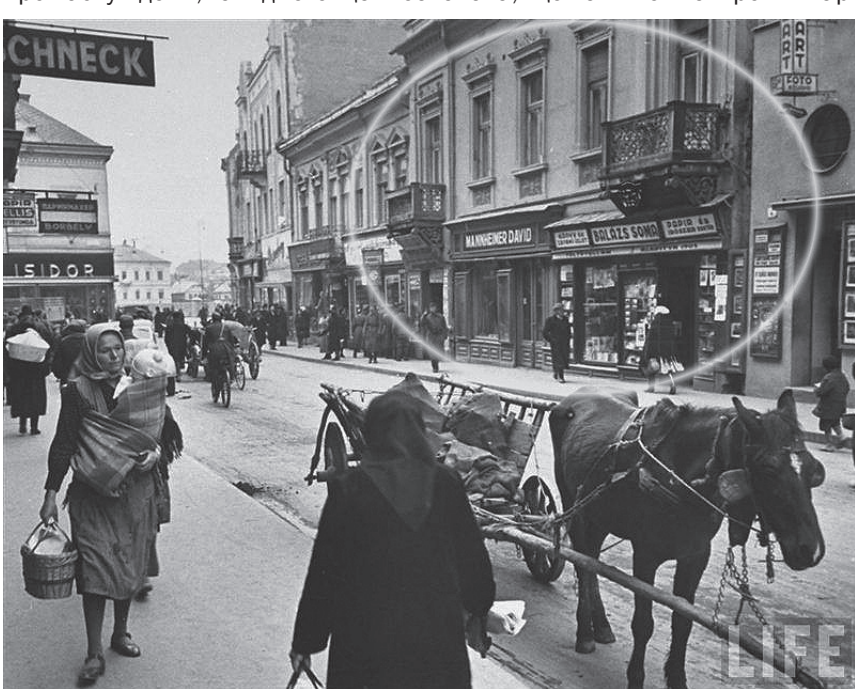
але припускаю, що ні. Хто ж тоді та дівчина Марока, чие фото єдине збереглося на стіні всередині фамільного склепу Теленді? Дуже дивно, та біля фото дівчини немає її прізвища, навіть ім'я, підозрюю, вона

те, що овдовіла Марія Козановіч, не маючи власних дітей, взяла на виховання дівчинку, як колись Марія Теленді взяла на виховання її саму. А коли названа донька у 1936 році померла, вона поховала її у фамільному склепі Теленді, залишивши надмогильну плиту з текстом, зрозумілим тільки їй (бо ж склеп був зачинений і доступ до нього мала лише родина).

Нині у склепі немає ані поховання Марії Теленді, ані Мароки, чие прізвище та ім'я так і залишається невідомим. Заглиблення у підлозі, спроектоване, аби до нього опускати труну, є порожнім, без слідів і залишків колишніх поховань. Все свідчить про те, що хтось перепочивав Марію Теленді та Мароку в іншому місці. Коли це сталося і хто це міг зробити? Єди-

ний варіант, який спадає на думку, що зробила це Марія Козановіч у післявоєнні роки. Можливо, не бажаючи жити в Радянському Союзі, вона вирішила виїхати. А не знаючи, чи зможе вона повернутися до Ужгорода знову, вирішила забрати звідси тіла людей, яких вона любила - названої матері Марії Теленді та названої доньки Мароки. Можливо, ця теорія є неправильною, тому я дуже прошу своїх читачів відгукнутися і допомогти встановити, як же все було насправді. Щодо склепу, то його неодмінно треба врятувати. Бо ж навіть якщо родини Теленді вже нема, історія їхня мусить жити.

Тетяна ЛІТЕРАТІ
"Про Захід"

прикріше, що 20-25 поховань навколо каплиці було вщент знищено робітниками - хрести поламані, транспорт їздить через могили, а територія навколо каплички настільки забруднена, що рідні та близькі похованих не можуть підійти і вклонитися своїм покійним. Хто це припинить, хто приведе в порядок спаплюжені могили?», - зазначалося у замітці.

Я не знаю, як вдалося залагодити цей скандал, адже наступного разу про склеп газета «UNG» згадала через рік, 27 вересня 1896-го, коли будівлю освячували. Провели церемонію якраз на третю річницю

Будинок Теленді - на фото журналу «LIFE» (кінець 1930-х років)

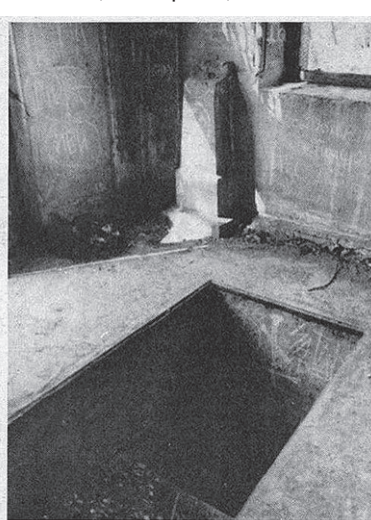
водити богослужіння. Оскільки будівля була зведена на сімейному похованні Теленді, можна вважати, що першою, хто знайшов спочинок вже у самому склепі, була вдова Марія Теленді.

На початку 1914-го вона ще встигла видати заміж свою 36-річну названу доньку Морішку за капітана 66 піхотного полку Міклоша Козановіча. А вже влітку того року 76-річної Марії Теленді не стало. Назва-

стипендії бідним учням гімназії, де колись навчався її покійний син Золтан.

На цьому зрозуміла частина історії фамільного склепу Теленді завершується і починаються суцільні загадки. У переписі населення 1921 року значиться, що будинок Теленді на Великомостовій вулиці (нагадаю, той, де нині працює ресторан «Вертеп» і ряд інших торгових закладів) належить вдові Марії Козановіч. Тобто сімейне щастя Морішки було явно недовгим, можливо, її чоловік загинув під час Першої світової війни, що почалася того ж року, коли Козановічі одружилися. Чи були у них діти - невідомо,

мала інше («Сірôka-marôka» - це угорський дитячий віршик, схожий на українську «Сороку-ворону», тобто «Marôka» було, скоріше за все, не ім'ям дівчини, а пестливим звертанням до неї матері). «Моя Марока, поки ти жила, я тебе обожнювала, доки житиму, буду тебе оплакувати», - йдеться в епітафії. Поруч - роки життя дівчини: 1915-1936. Можна було би припустити, що Марока була донькою Марії Козановіч, адже народилася вона якраз через рік після весілля Козановічів. Однак епітафія на плиті у склепі підписана «Твоя названа мати» («Мати, що виховала»), що означає, що Марока була своєю матері (припускаємо, що Марії Козановіч) не рідною. Схоже на

Родинний склеп Теленді у 1992 році (фото - з газети «Kárpáti Igaz Szó»)

Із сумом повідомляємо, що за даними КП «Ужгородський комбінат комунальних підприємств» від 26 жовтня по 1 листопада ПИШЛИ ІЗ ЖИТТЯ 12 УЖГОРОДЦІВ:

Дранчак Марія Миколаївна 1947 р.н.
Лукач Степан Юрійович 1949 р.н.
Максимець Сніжана Карлівна 1977 р.н.
Кирлик Федір Федорович 1970 р.н.

Шип Катерина Михайлівна 1939 р.н.
Лабанич Руслан Іванович 1978 р.н.
Юсип Олександр Михайлович 1969 р.н.
Ріган Микола Іванович 1955 р.н.

Пишний Олег Анатолійович 1981 р.н.
Фрайтик Михайло Михайлович 1974 р.н.
Іванова Людмила Василівна 1950 р.н.
Магерко Василь Іванович 1959 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...

ЯК ЗБЕРЕГТИ ЦИБУЛЮ ДО ВЕСНИ

Виростити цибулю – це лише половина справи, її ще потрібно правильно зберегти. Про те, як зберігати цибулю, щоб вона не зіпсувалася – читайте в матеріалі.

ПІДГОТОВКА ЦИБУЛІ ДО ЗБЕРІГАННЯ

Викопані цибулини, щоб уберегти від гниття, потрібно добре просушити. Краще це робити в теплу сонячну погоду, розклавши в один шар на відкритому повітрі. Час від часу цибулю потрібно перевертати. Якщо погода дощова, перенесіть цибулини в приміщення, що добре провітрюється.

Овочі добре і швидко сохнуть у сітках, оскільки продуваються з усіх боків. Ще один результативний спосіб висушити цибулю – зв'язати їх невеликими пучками та підвісити на вулиці або в приміщенні, що провітрюється. Після ретельного сушіння з кожного боку цибулі підрізають коріння та пір'я.

Перед тим, як прибрати цибулю на зберігання, передивіться, щоб не було зіпсованих цибулин, через те, що навіть одна зіпсована цибулина може зіпсувати весь урожай. Вибирайте для зберігання пізні сорти, ті, що дозрівають у серпні-вересні – вони зберігаються краще. Віддавати перевагу жовтим цибулинам, сорти червоного або білого кольору псується швидше.

Звертати увагу на зовнішній вигляд. Цибулини повинні бути невеликі, тверді, з сухими, гладкими, рівними, лусочками, що добре прилягають один до одного. Переберіть цибулю, щоб не було пошкоджень, пророслої зелені, коріння, тим більше плісняви. Така цибуля, незріла, дрібна і перезріла збережеться

не довго, її краще в першу чергу використати.

ЯК ЗБЕРІГАТИ ЦИБУЛЮ, ЩОБ ВОНА НЕ ГНИЛА

Місце для зберігання цибулі має бути прохолодним, сухим, темним та добре провітрюватися. Найкраща температура, на думку експертів, для зберігання цибулі – 7-13 °С, вологість – 60-70 %.

Якщо поруч із цибулею зберігаються картопля, інші коренеплоди які, зазвичай, виділяють вологу, за

підтримується в районі 0–1 °С. Але таке зберігання має недоліки – підвищену вологість та погана вентиляція повітря.

Зберігання у квартирі, в будинку не дуже підходить для тривалого зберігання цибулі, через те, що в житлових приміщеннях важко підтримувати потрібну температуру та вологість.

В ЧОМУ ЗБЕРІГАТИ ЦИБУЛЮ

Щоб овочі мали доступ до свіжого повітря, підберіть правильну

цибулинами особливо ретельно треба стежити. А ще краще – зберігати їх окремо.

ДЕ ЗБЕРІГАТИ ЦИБУЛЮ ДО ВЕСНИ

За температурним режимом закритий балкон, підвал, льох, неопалюваний гараж підходять для зберігання овоча.

Можна зберігати цибулю у холодильнику, у зоні, де температура

тару для їх зберігання. Ні в якому разі не можна тримати цибулю в поліетиленових пакетах.

Для зберігання можна використовувати капронові панчохи або колготки, плетені кошики, які добре вентилуються, спеціальні сітки, дерев'яні ящики або картонні коробки з вентиляційними отворами з боків, невисокі мішки з тканини, щоб повітря досягало нижніх шарів цибулин. В іншому випадку нижній шар може «задихнутися».

Чистий язик є однією з ознак здоров'я. Неприємний запах з ротової порожнини та наліт на язичку свідчать про певні проблеми. Які саме, читайте далі.

НАЛІТ НА ЯЗИКУ: ЩО ВІН МОЖЕ РОЗПОВІСТИ ПРО ВАШЕ ЗДОРОВ'Я

Що розповість про ваше здоров'я наліт на язичку іншого кольору

Наліт на язичку може бути й іншого кольору. Така проблема практично завжди вказує на певні хвороби, а тому її не варто ігнорувати:

жовтий наліт на язичку (помаранчевий) – найчастіше вказує на жовтуху, першу стадію гастриту, ураження печінки чи надлишок жовчі в організмі;

коричневий та сірий наліт на язичку – з'являється у пацієнтів з хворобами шлунка чи кишечника;

зелений наліт на язичку – вказує, що в організмі є надлишок жовчі, можуть бути проблеми з жовчним міхуром чи печінкою, також з'являється за дисбактеріозу;

синій колір нальоту – людина хвора або тільки переохворіла на дизентерію або тиф; наліт фіолетового відтінку – він з'являється тоді, коли у пацієнта спостерігається застій крові;

чорний наліт на язичку – вказує, що у людини є проблеми з підшлунковою залозою, також може з'являтися за хвороби Крона (хронічне запальне захворювання кишечника), холери чи вірусної ангіни.

"Географічний" наліт на язичку

Так наліт називається через те, що утворює візерунки, які можуть мати різну форму та розміри. Також вони можуть з'являтися та зникати періодично, без будь-якого лікування.

Найчастіше "географічний" наліт на язичку є результатом запального процесу бічних частин та спинки цього органу. Зазвичай він з'являється у дітей, які хворіють або вже переохворіли на глосит.

Тонкий білий наліт на язичку часто буває вранці. Це нормальне явище, яке означає, що потрібно почистити зуби.

Білий наліт на язичку: що він означає

Однак причини появи нальоту на язичку бувають різні. І вони часто вказують на проблеми зі здоров'ям.

Наприклад, якщо білий наліт на язичку супроводжується іншими особливостями, варто звернутися до лікаря:

товщина нальоту збільшується – людина страждає на тривалі закрепи;

з'являються ознаки інтоксикації, зокрема підвищена температура – в організмі відбуваються інфекційні процеси;

білий наліт на язичку з'являється лише на корені та спинці – потрібно перевірити шлунково-кишковий тракт;

сухість у роті, а білий наліт на язичку має сирну структуру – кандидоз.

ТРИ СПЕЦІЇ, ЯКІ СЛІД ВИКОРИСТОВУВАТИ, ЯКЩО У ВАС ВИСОКИЙ КРОВ'ЯНИЙ ТИСК

Кажуть, що "різноманітність – це приправа життя". Високий кров'яний тиск або навіть офіційний діагноз "гіпертонія" можуть означати необхідність внести певні корективи у ваш спосіб життя.

В разі підвищення артеріального тиску такі продукти як жирна риба, авокадо і темна листова зелень можуть допомогти знизити його рівень. Дослідження також довели пряму залежність між рівнем артеріального тиску та споживанням солі. Проте, уникнення продуктів з високим вмістом натрію є ще одним способом ефективно підтримувати показники артеріального тиску в межах норми.

Загальне правило полягає в тому, щоб не перевищувати 2300 міліграмів натрію на день.

Дорослим, особливо тим, хто має гіпертонію або схильність до цього захворювання, слід обмежити споживання приблизно 1500 міліграмів натрію на день. Щоб пояснити це в перспективі, одна чайна ложка кухонної солі містить 2325 міліграмів натрію, що лише на 25 міліграмів перевищує рекомендовану добову норму для середньої людини.

Ось які спеції дієтологи пропонують використовувати, якщо у вас високий тиск.

Куркума

Куркума – це неймовірно ароматна спеція, яка добре відома своїми протизапальним ефектом.

Ця спеція потенційно підвищує поживні речовини інших продуктів, таких як картопля, яка також може природним чином знижувати артеріальний тиск завдяки великій кількості калію.

Обирайте поєднання куркуми з чорним перцем. Так ваш організм краще засвоїть та використає цю смачну спецію.

Часниковий порошок

Хоча часниковий порошок, можливо, не такий потужний, як свіжий або подрібнений, він залишається популярною спецією, яка може додати смаку будь-якій страві.

Часник чудово впливає на імунну систему. Регулярне споживання часнику може навіть допомогти знизити артеріальний тиск.

Одна чайна ложка часникового порошку містить незначну кількість 1,86 міліграма натрію. А в чайній ложці кухонної солі міститься 2325 міліграмів.

Але вживайте цю спецію в помірній кількості під час приготування їжі та читаючи інформацію про поживну цінність часникового порошку. Головне, щоб це був саме часниковий порошок, а не часникова сіль, яка містить 1960 міліграмів натрію на чайну ложку!

Копчена паприка

Копчена паприка є чудовим доповненням до багатьох пікантних страв і вона може забезпечити копчений смак без додавання солі й консервантів.

Паприка має здатність регулювати рівень цукру в крові та допомагає боротися із запаленням, але лише в разі регулярного споживання.

Отже, для тих, у кого високий кров'яний тиск і ненавистна тяга до гострого та насиченого смаку, паприка може бути ідеальним вибором.

ОГОЛОШЕННЯ на право на розміщення та експлуатацію атракціонів на території парку культури та відпочинку «Боздоський»

Організатор конкурсу: Департамент міської інфраструктури Ужгородської міської ради.

Місцезнаходження організатора конкурсу: Україна, 88000, Закарпатська область, місто Ужгород, площа Поштова, 3.

Уповноважені особи здійснювати зв'язок з учасниками конкурсу:

- Турянчик Олександра Олександрівна – начальник управління житлово-комунального господарства департаменту міської інфраструктури (тел. 614190)
- Свереняк Ярина Олександрівна – начальник відділу управління комунальною власністю та земельними ресурсами департаменту міської інфраструктури (тел. 615311).

КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ ТА ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ:

1. Заяви на участь у конкурсі приймаються на наступний день після публікації оголошення про його проведення та приймаються протягом 30 (тридцяти) календарних днів.

2. Заява на участь у конкурсі адресується на ім'я голови конкурсної комісії та має містити такі відомості:

- повне найменування/прізвище, ім'я, по батькові суб'єкта господарювання;
- місцезнаходження/місце реєстрації суб'єкта господарювання;
- дату складання заяви, підпис уповноваженої особи та печатку (за наявності) учасника.

На конверті з конкурсною документацією повинно бути зазначено:

- повне найменування і адреса учасника;
- маркування: «Не відкривати до _____ (дата розкриття, зазначена в оголошенні)».

3. Для участі в конкурсі учасник подає документи окремо на кожний сектор. Учасник одночасно може подати заяви та відповідні документи для участі на кілька секторів конкурсу:

- заява, складена у довільній формі, за підписом уповноваженої особи учасника та завірена печаткою (за наявності);
- завірена копія Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (для фізичної особи-підприємця);
- завірена копія Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, копія статуту (завірити усі сторінки), завірену копію наказу про призначення керівника, довідку про кінцевого бенефіціарного власника (для юридичної особи);
- ескіз-ідея та індивідуальні конкурсні пропозиції: схема розташування, нанесена на топо-геодезичному зніманні у М 1:500 (з відміткою про актуальне знімання); параметри, перелік, кількість та фото атракціонів; кількість обслуговуючого персоналу атракціонів;
- термін будівництва (монтажу) та допуск атракціонів до експлуатації (у разі необхідності);
- загальна сума вкладень; досвід роботи на ринку будівництва (монтажу) та експлуатації атракціонів;
- внесок у благоустрій, в т.ч. освітлення, встановлення бруківки тощо, та утримання території парку;
- лист-зобов'язання щодо виконання умов конкурсу.

Суб'єкти господарювання, які мають намір експлуатувати атракціони, віднесені до атракціонів підвищеної небезпеки, а також дитячі механізовані атракціони, мають отримати дозвіл територіального органу з нагляду за охороною праці.

УМОВИ КОНКУРСУ:
Переможець конкурсу бере на себе зобов'язання профінансувати проектування та виготовлення:

- проектну-технічну документацію (у разі необхідності);
- дозвільної документації на атракціони;
- за власні кошти закупити та встановити обладнання, ввести в експлуатацію та організувати роботу атракціонів, отримуючи дохід від підприємницької діяльності;
- замовити та профінансувати розробку проектної документації (електро-, водо-, газопостачання, водовідведення, благоустрій), а також встановлення окремого засобу обліку (у разі необхідності);
- оплатити будівельно-монтажні роботи та витрати на утримання атракціону;
- перед розміщенням атракціонів узгодити схему благоустрою території з комунальним підприємством «Парк культури та відпочинку «Під замком», здійснити благоустрій території, де передбачається встановлення атракціонів, та передати його безоплатно на баланс вищевказаного комунального підприємства;
- укласти відповідні договори на постачання та/або на відшкодування спожитих комунальних послуг за погодженням з комунальним підприємством «Парк культури та відпочинку «Під замком».

На території, яка відноситься до природно-заповідного фонду парку «Боздоський» дозволяється проведення екскурсій та масовий відпочинок населення, за умови, що така діяльність не загрожує збереженню композицій із дерев, чагарників і квітів, трав'яних газонів, та режиму роботи об'єкта природно-заповідного фонду.

4. Документи, подані Учасником для участі в конкурсі, пронумеровуються, прошнуровуються, підписуються Учасником або уповноваженою особою Учасника із зазначенням кількості сторінок цифрами і словами.

5. Неподання у конкурсній пропозиції необхідної інформації, подання її у неповному обсязі або подання неправдивої інформації може бути підставою для недопущення претендента до участі в конкурсі.

6. Конкурсна комісія в день проведення конкурсу розглядає заяву на участь у конкурсі та додані документи на предмет повноти наданих відомостей та відповідності претендента кваліфікаційним вимогам і умовам конкурсу, і, за результатами такого розгляду, приймає рішення про допущення або недопущення учасника до участі у конкурсі.

Заяви, які надійшли до конкурсної комісії після закінчення встановленого строку, конкурсною комісією не розглядаються.

7. Підставою для визначення переможців є протокол конкурсної комісії з підведення підсумків у якому, зокрема, визначається строк розміщення певного атракціону.

8. Переможець конкурсу оголошується на відкритому засіданні конкурсної комісії, на яке запрошуються всі його учасники або уповноважені ним особи.

9. З переможцем конкурсу комунальне підприємство «Парк культури та відпочинку «Під замком» укладає відповідний договір.

КІЛЬКІСТЬ АТРАКЦІОННИХ СЕКТОРІВ ТА МІСЦЕ ЇХ РОЗТАШУВАННЯ

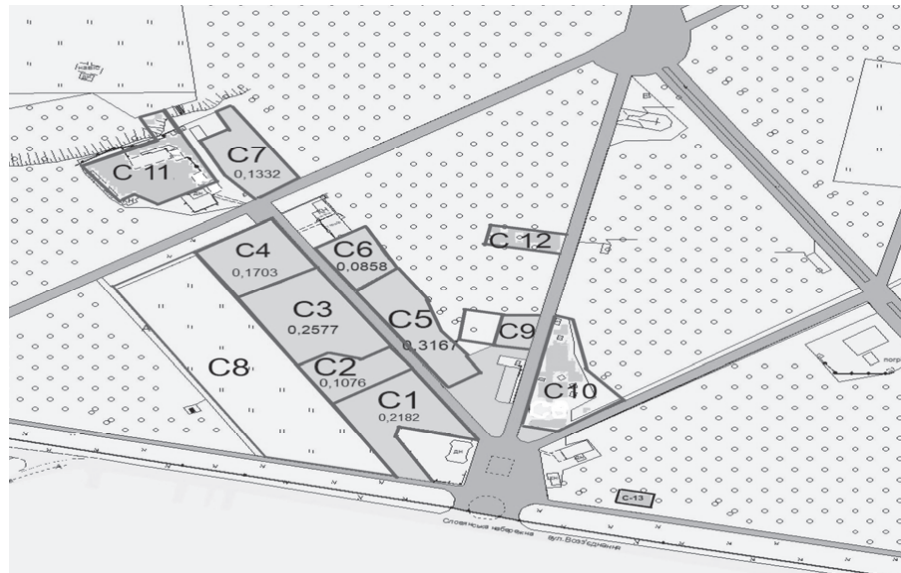
Всього на конкурс вноситься 9 секторів/частин секторів – місць для розміщення атракціонів. Конкурсна документація подається на кожен сектор/частину сектору окремо.

ЗАГАЛЬНА СХЕМА РОЗТАШУВАННЯ СЕКТОРІВ (див. малюнки праворуч)

Роз'яснення щодо змісту конкурсної документації надаються уповноваженими особами на здійснення зв'язку з учасниками конкурсу за вказаними телефонами.

Конкурсна пропозиція приймається до 05.12.2022 року до 17 год. 30 хв за адресою: м. Ужгород, пл. Поштова, 3, каб. 233

Розкриття конвертів відбувається 07.12.2022 року о 14 год 00 хв в Ужгородській міській раді за адресою: м. Ужгород, пл. Поштова, 3, каб. 236

СЕКТОР	ВІЗУАЛІЗАЦІЯ
С 3 1/5 частина	
С 3 1/4 частина	
С 6 1/4 частина	
С 6 3/4 частина	
С 5 1/6 частина	
С 1	
С 10 2/5 частини	
С 8	
С 13	

ГОРОСКОП

ОВЕН

Багато хто буде схильним до інтенсивного спілкування і захоче переглянути свої особисті плани, зв'язки. Звільніться від неприємних обов'язків і боргів.

ТЕЛЕЦЬ

Наступного тижня важливо вчасно розставити пріоритети і зрозуміти, що для вас головне, а що – другорядне. Можуть виникнути труднощі у стосунках із начальством і близькими.

БЛИЗНЯТА

Цей тиждень – період реалізації планів і проєктів, започаткування довгострокових справ, остаточного вирішення застарілих питань. Відчуете себе духовно оновленими.

РАК

Тиждень випробуватиме вас на міцність, але ви легко здолаєте всі перешкоди. Вихідні відкриють перед вами нові можливості, будете притягувати до себе потенційних однодумців.

ЛЕВ

Несприятливий тиждень, оскільки пов'язаний з необхідністю підводити ризик під минулими справами і вже непотрібними стосунками. Нерозв'язані фінансові й особисті проблеми можуть нагадати про себе.

ДІВА

Доведеться переглянути життєві цінності, пріоритети. Багато що залежатиме від уміння правильно розподіляти робочий та вільний час. На вас чекає безліч приємних несподіванок і сюрпризів.

ТЕРЕЗИ

Тиждень бажано прожити у спокійному режимі, а ризиковані чи складні справи, проєкти, подорожі та зустрічі краще перенести на пізніший період.

СКОРПІОН

На початку тижня може статися багато несподіваного. Завдяки зростанню енергопотенціалу зможете діяти успішніше, ніж дотепер. З'являться можливості змінити щось у своєму оточенні.

СТРІЛЕць

Доведеться зіткнутися з перешкодами в досягненні цілей. Початок важливих справ і запуск значущих проєктів краще відкласти на кілька тижнів – інакше можливі зриви всіх планів та інтриги.

КОЗОРІГ

Будете сконцентровані на основних фахових планах та ідеях, що дозволить вам зарекомендувати себе хорошим керівником або виконавцем. Ситуація сприяє розвитку майбутньої кар'єри.

ВОДОЛІЙ

Захочете вразити всіх широкими жестами й екстремальними витівками, але, найімовірніше, оточення не оцінить вашої щедрості та винахідливості або зрозуміє вас не так. Не дозволяйте подіям розвиватися спонтанно.

РИБИ

Можливі конфлікти з недоброзичливцями і труднощі, викликані власними помилками або надмірно жорсткою позицією. Все це може створювати неабиякі психологічні та емоційні проблеми.

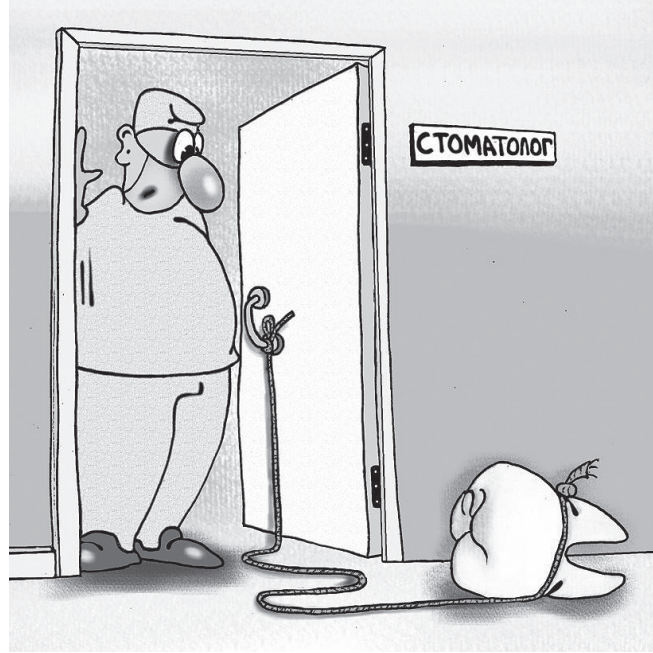
АНЕКДОТИ

– А що у жінці важливіше: розум чи краса?
– Розумне запитання.
– Красива відповідь.

Зайшов на заняття з йоги. На-

чебно на складі зламаних манекенів побував.

Третій день сиджу вдома наодинці з котом. Знаєте, істота яка тільки жере і спить – така собі компанія. Тому коту нудно.

– Як можна назвати ситуацію, коли думку доктора наук урівнюють із думкою маргінального пияка з трьома класами освіти, які він прогуляв?
– Абсурд?
– Референдум.

– Кохана, що трапилося? Чому ти не плачеш?

Буває таке. Забалакаєшся у ліфті і вийдеш не на своєму поверсі. А ти сам їхав...

А чи знаєте ви, що футболісти нашої збірної після кожної гри залиша-

ються на полі та показують голи, які не ввійшли до матчу.

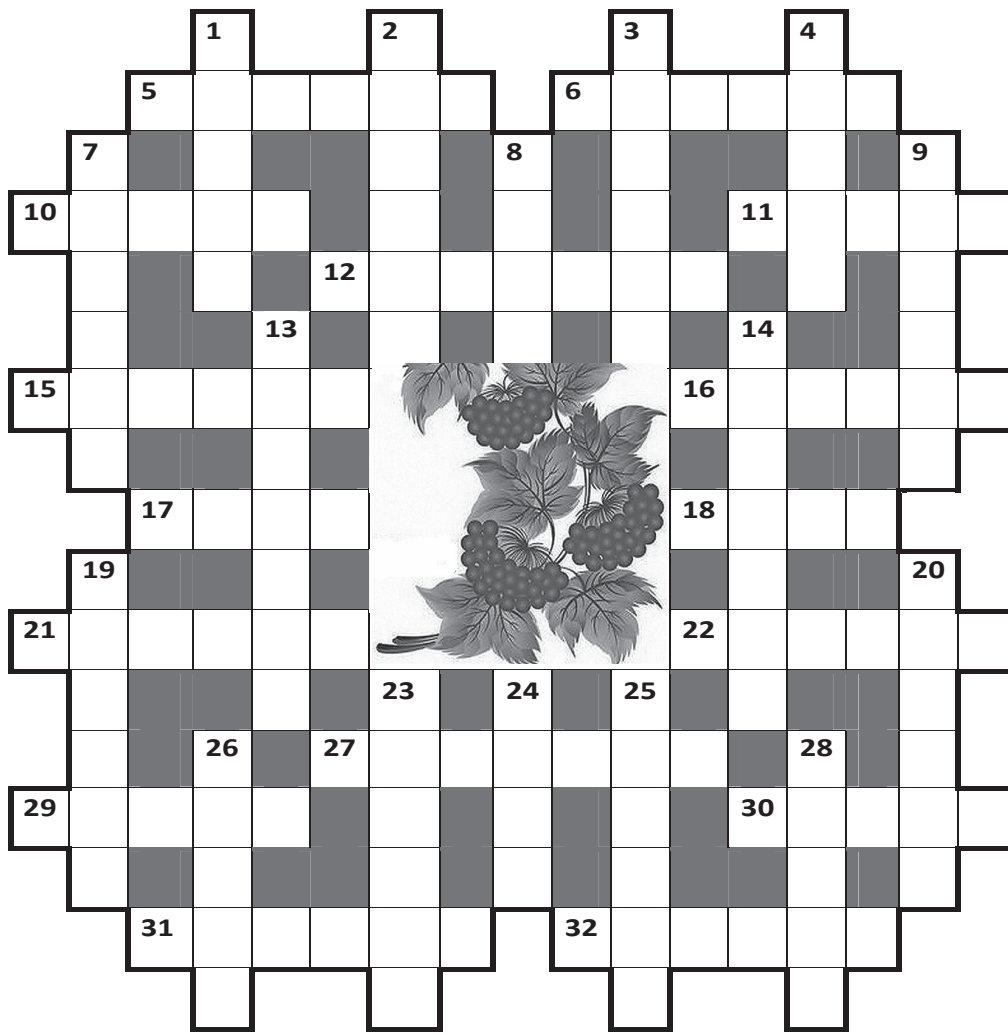
Дружина кричить з душою:
– Коханий! Я рушник забула!
Чоловік на дивані з пивом, не відриваючись від телевізора:
– Тепер згадуй...

– Добрий вечір! Я ваш дільничний інспектор. На вас надійшла скарга від сусідів – сьогодні цілий день ви не кричите, з дружиною не сваритесь, посуд не б'єте. Чи можу я побачити вашу дружину?

Приїхала у гості мама. Обійшла квартиру, сказала, що у нас тут бруд і скрізь пил. Свинарник, одним словом. Цікаво, що б вона сказала, якби побачила нашу квартиру в звичайний день, а не тоді, коли я перед приїздом її півдня драїла.

Про інтроверта багато що може розповісти його почерк, постава, одяг, улюблений фільм. Про екстраверта вам все розповість його рот, який ніколи не закривається.

КРОСВОРД «РІДНА МОВА»

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Перше книжкове видання поезій Т.Шевченка, видане українською мовою 1840 року. 6. Український письменник, автор афоризму: «Мова народу – це найбільший національний скарб» 10. «Які чудесні барви у нашій рідній мові, які відтінки різні від Сейму аж по Сян! У Києві говорять інакше, ніж у Львові, – і чорногуз, і ..., лелека і боцян» (Д. Білоус). 11. Крилата фраза: «Лізти на ...» – лізти туди, куди не варто, провокувати, робити щось безглузде. 12. «Говорю себе: «Товариш ..., на Україну зуби не скаль» (В.Маяковський «Борг Україні» 1926 р.). 15. Один із братів, просвітителів слов'ян, проповідників християнської релігії та старослов'янської мови. 16. «Мова – це своєрідна перфокарта, в якій закладено ... покоління» (Б. Олійник). 17. «...рідна, слово рідне, хто вас забуває, той у грудях не серденько, – тільки камінь має» (Т. Шевченко). 18. «Дехто говорить, мов коле мечем, язик же премудрих – то ...» (Пр.12.18). 21. «Мова не що інше, як жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподіванки, розум, досвід, почуття» (автор? Панас ...). 22. Люди мистецтва, культури; манери та поведінка яких виходять за рамки звичного. 27. Відомий український мовознавець, іменем якого названо інститут мовознавства АН України. 29. Навчальний заклад середньої базової освіти з профільним навчанням. 30. «... вмирають не від інфаркту, спочатку їм відбирає мову» (Л. Костенко). 31. Особливості мови, при користуванні нерідною мовою. 32. Мовний зворот, вислів, який виражає єдине поняття.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. «Ну що б здавалося, слова. Слова та ... – більш й нічого» (Т. Шевченко). 2. Діалект, що існує в більш чи менш відокремлених колективах, груп і категорій людей. 3. «Надзвичайна мова наша є ще таємницею. В ній усі тони й відтінки, всі переходи звуків від твердих до найніжніших» (автор? Микола ...). 4. «А на москалів не вважайте, нехай вони собі пишуть по-своєму, а ми по-своєму. У їх ... і слово, і у нас ... і слово. А чиє краще, нехай судять люди» (Т. Шевченко). 7. Мовна хвороба, лексичні русизми, які виникають внаслідок намагання пристосуватися до російської мови. 8. Відомий вислів: «Забивати ...» – відвертати увагу або втомлювати непотрібними (зайвими) розмовами. 9. Буква грецького алфавіту. 13. Книга, в якій в алфавітному чи тематичному порядку, подано слова певної мови з тлумаченнями. 14.

«І тому то названо ймення йому: ..., бо там помішав Господь мову всієї землі» (1М.11.9). 19. Мовний зворот, сполучення слів, що виражає закінчену думку. 20. Слово, яке має однакову звукову форму, але зовсім різне значення. 23. «Нехай в твоїм серці любові не згасне священний ..., як вперше промовлене слово на мові народу свого» (В. Сосюра). 24. Назва літери «Ф» у давньослов'янському алфавіті. 25. Поема І. Котляревського, яка вперше вийшла друком українською мовою 1798 року в Петербурзі. 26. Український етнос на кордоні з Польщею, відомий своєю унікальною говіркою. 28. Ще одна літера грецького алфавіту.

Підготував Мар'ян Слоцький

«Еніда» 26. Лемки. 28. Гамма. Болонь. (Шопліні). 24. Ферр. 25. von. 19. Бислів. 20. Омнім. 23. Дев'ять. 13. Словник. 14. Ваві-7. Суржик. 8. Бакі. (Буки). 9. Жаргон. 3. Гора. 4. Наро. По вертикалі: 1. Говос. 2. Акцент. 32. Ідіома. 29. Ліцей. 30. Наці. 31. Мирний. 22. Борема. 27. По-Пам'ять. 17. Мова. 18. Віки. 21. 12. Москва. 15. Кипино. 16. 6. Гончар. 10. Бусов. 11. Рожен. По горизонталі: 5. «Кобзар» ВІЛПІВІ,

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA 65312378000026004246173001 у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 312378, код ЄДРПОУ 25439910.
Номер видрукувано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.
Тираж 1500 екз. Замовлення № 1966.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів. • Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. • Гонорар виплачується тільки за замовленими матеріалами. • Передплатний індекс газети "Ужгород" для індивідуальних передплатників – 41807, для юридичних осіб – 01807.